MINISTER ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 21.11. 2017 r.

BKA-I.0941.8.2016

Pan
Andrzej Raj
Dyrektor
Karkonoskiego Parku Narodowego

WYSTĄPIENIE POKONROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Ministra Środowiska nr 18/2016 z dnia 2 listopada 2016 r. zespół kontrolujący Ministerstwa Środowiska przeprowadził w dniach 14 – 25 listopada 2016 r. kontrolę problemową w Karkonoskim Parku Narodowym (KPN) dotyczącą:
1) realizacji zadań Parku w zakresie wykonywania rocznych zadań ochronnych ustanowionych przez Ministra Środowiska, w poszczególnych ekosystemach oraz stanu prac nad opracowaniem planu ochrony Parku;
2) realizacji planu finansowego Parku, w tym w szczególności prawidłowości wykorzystania otrzymanych dotacji celowych;
3) funkcjonowania Parku w zakresie zamówień publicznych
w latach 2015 – 30 czerwca 2016 r.

Kontrola została przeprowadzona przez pracowników Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwa Środowiska:
- Ewę Walczak – Radcę Ministra,
- Jerzego Chabrosa – Radcę Ministra.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie *ustawy* z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* [1].

Karkonoski Park Narodowy jest państwową osobą prawną w rozumieniu *art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* [2]. Nadzór nad działalnością parków narodowych sprawuje Minister Środowiska - zgodnie *z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* [3].

Dyrektorem Karkonoskiego Parku Narodowego jest od dnia 1 sierpnia 2006 r. p. Andrzej Raj, powołany na to stanowisko przez Ministra Środowiska.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w księdze kontroli pod nr 3/2016.

[Dowód: akta kontroli str.1-16]

[1] Dz. U. nr 185, poz. 1092
[2] Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.
[3] Dz. U. z 2015 poz. 1651 z późn. zm.

Ustalenia kontroli:

Działalność Karkonoskiego Parku Narodowego w zakresie kontrolowanych zagadnień **została oceniona pozytywnie.**

I. Realizacja zadań Parku w zakresie wykonywania rocznych zadań ochronnych ustanowionych przez Ministra Środowiska, w poszczególnych ekosystemach oraz stan prac nad opracowaniem planu ochrony Parku.

Działalność Parku w zakresie kontrolowanych zagadnień dotyczacych wymienionej tematyki **oceniono pozytywnie.**

Realizacja zadań ochronnych:

Park określił uwarunkowania organizacyjne dla sprawnej realizacji działalności ochronnej w aktualnie obowiązującym regulaminie organizacyjnym. Zgodnie z potrzebami ochronnymi tego obszaru, dokonano stosownego podziału na obwody ochronne, ustalono obsadę osobową, zakres zadań, podległości i odpowiedzialności dla poszczególnych jednostek organizacyjnych i stanowisk pracy odpowiedzialnych za te zadania[4].

W zestawieniu poniższej przedstawiono podstawowe dane dotyczące zatrudnienia i podziału administracyjnego Parku.

Obwód ochronny[5]	Pow. ha	Obsada- liczba pracowników	siedziba
Szrenica	1543,3995	2 (konserwator o.o. + podleśniczy)	Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie
Przełęcz	1782,0149	3 (konserwator o.o. + podleśniczy + specjalista)	Karkonoski Bank Genów w Jagniątkowie
Śnieżka	2626,0092	3 (konserwator o.o. + podleśniczy + specjalista)	Centrum Informacyjne KPN w Karpaczu

Siedziby o.o. (kancelarie) zostały przeniesione z budynków mieszkalnych, w których się znajdowały poprzednio do budynków Parku pełniących inne funkcje. Z wyjaśnień Dyrektora Parku wynika, że był to zabieg, mający na celu rozdzielenie funkcji mieszkalnej od administracyjnej. Nowe siedziby wyposażone są w sprzęt komputerowy i dostęp do internetu.

W okresie objętym kontrolą, Park realizował zadania ochronne w ekosystemach zgodnie z zakresem rzeczowym, rozmiarem i lokalizacją, określone w:
- *zarządzeniu nr 2 Ministra Środowiska z 9 stycznia 2014 r. w sprawie zadań ochronnych dla Karkonoskiego Parku Narodowego na rok 2014 i 2015*[6].
- *zarządzeniu Ministra Środowiska z 19 lutego 2016 r. w sprawie zadań ochronnych dla Karkonoskiego Parku Narodowego na rok 2016 i 2017*[7].

Ewidencja zabiegów prowadzona jest w sposób właściwy w postaci szczegółowej dokumentacji planu i wykonania rzeczowo-finansowego, sporządzanej przez komórki organizacyjne kontrolowanej Jednostki. Planowanie kosztów w zakresie działalności ochronnej jest prawidłowe, co potwierdzają wykazane kwoty wykonania, które nie odbiegają od przyjętych założeń planu.

[Dowód: akta kontroli str. I/1-14]

[4]Podział wprowadzono *Zarządzeniem nr 58/2015 Dyrektora KPN z 22 grudnia 2015 r. w sprawie podziału KPN na obwody ochronne (o.o.) oraz zarządzeniem nr 59/2015 z 22 grudnia 2015r. w sprawie lokalizacji siedzib obwodów ochronnych KPN na obwody ochronne.*
[5] Dalej: o.o.
[6] Dz. Urz. MŚ 2014.2
[7] Dz. Urz. MŚ 2016.14

Hodowla lasu:

W zestawieniu zbiorczym w tym zakresie wykazano następujące działania i ich realizację:

zadanie	plan		wykonanie	
	ha/mtg/rtg	Koszt w zł	ha/mtg/rtg	Koszt w zł
Pielęgnacja upraw	18,2	23 636,00	16,03	21 702,27
Pielęgnacja odnowień cw, cp	73,2	147 004,00	73,2	147 003,88
Pielęgnacja archiwów genetycznych jodły pospolitej	11,25	60 506,00	11,25	60 506,35
Inne prace z hodowli lasu wraz z zakupem materiałów	500 rbg	12 804,00	424,02	9 237,45
Transport mechaniczny	50 mtg	3 690,00	50	3 690,00
Wymiana palików na archiwum genetycznym wraz z zakupem palików	11,25/6 000 szt.	100 990,00	11,25/5 688 szt.	76 713,64
ogółem		**348 630,00**		**318 853,59**

Koszty związane z realizacją zadań z tego zakresu finansowane były ze środków Funduszu Leśnego.

Ochrona ekosystemów nieleśnych:

W zestawieniu zbiorczym w tym zakresie wykazano następujące działania i ich realizację:

zadanie	plan			wykonanie		
	ha	ilość	koszt	ha	ilość	koszt
Badania retrospektywne przemian alpejskich i subalpejskich zbiorowisk roślin	-	1	36 309,60	-	1	36 309,00
Ochrona czynna łąk i hal	38,14		62 914,89	36,39		62 914,89
Usuwanie roślin inwazyjnych	0,50		0	0,50		0
Zakup materiałów	-	-	1 748,31	-	-	1 748,31
Prace remontowe		2	0			0
ogółem			**100 972,8**			**100 972,8**

Opracowanie *Badania retrospektywne przemian alpejskich i subalpejskich zbiorowisk roślin Karkonoszy – etap II* finansowane było z Funduszu Leśnego.

Ochrona czynna łąk i hal finansowane było częściowo przez KPN i ARIMR.

Pozostałe zadania finansowane były ze środków KPN.

Kontrola realizacji zadania dotyczącego ochrony czynnej łąk i hal nie wykazała nieprawidłowości[8].

Stan prac nad opracowaniem planu ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego:

Park jest w trakcie opracowania projektu planu ochrony. Całość prac jest wykonywana przez właściwych merytorycznie pracowników. Projekt planu ochrony jest po zaopiniowaniu przez Radę Naukową i właściwe miejscowo gminy. Obecnie trwają konsultacje społeczne, wynikające z przepisów *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, co wynika z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody.*

[Dowód: akta kontroli str. I/1-38]

[8]Realizacja zadania wykonywana była w częściach przez kilku wykonawców. Dokumentacja nie budzi zastrzeżeń

II. Kontrola realizacji planu finansowego Parku, w tym w szczególności prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji celowych.

Działalność Parku w zakresie kontrolowanych zagadnień dotyczacych wymienionej tematyki **oceniono pozytywnie.**

1. Otrzymane dotacje w 2015 r.

1.1.Dotacja wg umowy nr 10/DE/2015 z dnia 2 stycznia 2015 r., zawartej pomiędzy Ministrem Środowiska a Karkonoskim Parkiem Narodowym.

Na podstawie w/w umowy Park otrzymał dotację celową w kwocie 3 557 000 zł z przeznaczeniem na:
- prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach KPN (...);
- udostępnienie obszaru parku narodowego (...),
- prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą;
- wydatki majątkowe (...).

Środki przekazane przez Ministerstwo Środowiska z tytułu w/w dotacji wpłynęły w czterech transzach (zgodnie z zawartą umową) na odrębny rachunek bankowy Parku prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział we Wrocławiu. Park prowadzi wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Wydatki środków otrzymanych w ramach dotacji odbywały się na podstawie dowodów księgowych zatwierdzonych do wypłaty z dotacji, zgodnie z polityką rachunkowości z dnia 31 grudnia 2014 r.

Środki dotacji zostały przez Park w całości wydatkowane i rozliczone. Ministerstwo Środowiska pismem nr DE-III.351.30.2015.MZ z dnia 30 grudnia 2015 r. poinformowało Park o przyjęciu rozliczenia IV transzy dotacji.

[Dowód: akta kontroli str. II/1- 6]

1.2. Dotacja wg umowy nr 30/DE/2015 z dnia 3 lutego 2015 r (wraz z aneksem nr 1 z dnia 16 września 2015 r. i aneksem nr 2 z dnia 24 grudnia 2015 r.) zawartej pomiędzy Ministrem Środowiska a Karkonoskim Parkiem Narodowym.

Na podstawie w/w umowy Parkowi przyznano dotację celową w kwocie 199 260 zł z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (...). Z przyznanych środków dotacji w kwocie 199 260 zł Park otrzymał w dwóch transzach 121 000zł – zgodnie ze złożonymi wnioskami o środki finansowe; o kolejne transze środków finansowych Park nie występował.

Ze środków tej dotacji sfinansowano następujące projekty w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013: „ Comenius viridis" i „ Fauna Karkonoszy". Łącznie wydatkowano na w/w projekty 116 536,63 zł.

Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 4 463,37 zł zostały zwrócone na rachunek Dotującego w dniach 4 grudnia 2015 r. (1 256,73 zł) i 20 stycznia 2016 r (3 206,64 zł) – zgodnie z wymogami § 5 pkt 1 i 2 w/w umowy dotacji.

Pismem z dnia 5 lutego 2016 r. (nr DE-III.351.20.2015.MZ) Ministerstwo Środowiska poinformowało Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego o przyjęciu rozliczenia w/w dotacji.

[Dowód: akta kontroli str. II/7-32]

2. Otrzymane dotacje do dnia 30 września 2016 r.

2.1. Dotacja wg umowy nr 10/DE/2016 z dnia 5 stycznia 2016 r. zawartej pomiędzy Ministrem Środowiska a Karkonoskim Parkiem Narodowym.

Na podstawie w/w umowy Park otrzymał dotację celową w kwocie 3 698 000 zł z przeznaczeniem na:
- prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach KPN (...);
- udostępnienie obszaru parku narodowego (...),
- prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą;
- wydatki majątkowe (...).;
- funkcjonowanie Służby Parku Narodowego;
- koszty działalności powstałe w związku z wykonywanymi zadaniami.

Środki przekazane przez Ministerstwo Środowiska z tytułu w/w dotacji wpłynęły w czterech transzach na odrębny rachunek bankowy Parku. Ewidencja księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków odbywała się na podstawie zatwierdzonych dowodów księgowych, w wyodrębnionej do tego celu ewidencji księgowej.

Za okres objęty kontrolą tj. do dnia 30 września 2016 r. zostały rozliczone trzy transze dotacji. Informacja o rozliczeniu III transzy dotacji została przesłana do Ministerstwa Środowiska w dniu 19 sierpnia 2016 r. pismem nr NGK-033/2970/2016/AK.

Ministerstwo Środowiska pismem z dnia 2 września 2016 r. poinformowało Park o przyjęciu rozliczenia III transzy dotacji.

Czwarta transza środków dotacji została przekazana w dniu 7 września 2016 r. w kwocie 924 500,00 zł. Termin rozliczenia tej transzy określono do dnia 31 grudnia 2016 r.

[Dowód: akta kontroli str. II/33-45]

3.Źródła finansowania Karkonoskiego Parku Narodowego.

ROK 2015 – źródła finansowania (w zł)	Wydatków bieżących	Wydatków inwestycyjnych	Razem
RAZEM	14 277 295,54	1 240 969,48	15 518 265,02
Przychody, o których mowa w art.. 8h ust. 1 pkt 4-14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	5 743 920,15	543 072,16	6 286 992,31
Dotacja z budżetu państwa - celowa	3 457 000,00	100 000,00	3 557 000,00
Dotacje z budżetu państwa na finansowanie projektów UE razem	4 090 518,46	355 945,78	4 446 464,24
Dotacje z budżetu państwa na współfinansowanie projektów UE razem	53 000,00	63 536,63	116 536,63

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	562 837,13		562 837,13
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	337 915,41	126 167,37	464 082,78
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	8 767,61		8 767,61
Odsetki naliczone przez bank	21 289,68		21 289,68
Fundusz Leśny	0,00	52 247,54	52 247,54
Inne naliczone kary i odszkodowania	2 047,10		2 047,10

2015 r.

Z powyższej tabeli wynika, że największym źródłem finasowania Parku w 2015 r. były przychody z prowadzonej działalności, o której mowa *w art. 8h ust. 1 pkt 4-14 w/w ustawy o ochronie przyrody,* które stanowiły 40,5 % wszystkich przychodów. Kolejną grupę przychodów stanowią dotacje z budżetu państwa na finansowanie i współfinansowanie projektów UE – 29,4 %. Dotacja celowa z budżetu państwa stanowi 22,9 % wszystkich przychodów Parku.

2016 r. (do dnia 30 września 2016 r.):

OK 2016 – źródła finansowania (w zł)	Wydatków bieżących	Wydatków inwestycyjnych	Razem
RAZEM	11 479 154,70	976 405,60	12 455 560,30
Przychody, o których mowa w art.. 8h ust. 1 pkt 4-14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	5 129 103,58	325 418,00	5 454 521,58
Dotacja z budżetu państwa - celowa	2 247 620,18	141 000,00	2 388 620,18
Dotacje z budżetu państwa na finansowanie projektów UE razem	2 165 408,92	0,00	2 165 408,92
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3 344,34	500 000,00	503 344,34
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	29 069,13		29 069,13
Odsetki naliczone przez bank	42 243,21		42 243,21
Fundusz Leśny	1 843 035,75	9 987,60	1 853 023,35
Inne np..:naliczone kary i odszkodowania	19 329,59		19 329,59

Z powyższej tabeli wynika, że największym źródłem finasowania Parku w 2016 r. były przychody z prowadzonej działalności, o której mowa *w art. 8h ust. 1 pkt 4-14 w/w ustawy o ochronie przyrody,* które stanowiły 43,8 % wszystkich przychodów. Kolejną grupę przychodów stanowią dotacje z budżetu państwa na finansowanie projektów UE – 17,4 %. Dotacja celowa z budżetu państwa stanowi 19,2 % wszystkich przychodów Parku. Istotnym źródłem finansowania były także środki z Funduszu Leśnego, stanowiące 14,9 % źródeł przychodu.

[Dowód: akta kontroli str. II/46- 67]

4. Inwentaryzacja wg stanu na dzień 30 września 2015 r.

W wyniku przeprowadzonej, na podstawie Zarządzenia nr 47/2015 roku Dyrektora KPN z dnia 4 września 2015 r. inwentaryzacji składników majątkowych Karkonoskiego Parku Narodowego stwierdzono:

- niedobory o łącznej wartości 11.179,80 zł
- nadwyżki o łącznej wartości 1.345,85 zł

Po uzyskaniu wyjaśnień od osób materialnie odpowiedzialnych i zaakceptowaniu ich przez Dyrektora KPN niedobory uznano za niezawinione a nadwyżki przyjęto na stan. Wyniki inwentaryzacji ujęto w księgach rachunkowych 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. II/68]

III. Realizacja zamówień publicznych.

Działalność Karkonoskiego Parku Narodowego w zakresie kontrolowanych zagadnień **została oceniona pozytywnie.**

W latach objętych kontrolą KPN udzielił zamówień publicznych, o których mowa w ustawy z 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*[9](ustawa *pzp*) na łączna kwotę 8 086 418,00 zł. (w tym 3 666 336,00 zł w 2015 r.; 4 420 082,00zł w 2016 r.)

W regulaminie organizacyjnym wyodrębniono stanowisko ds. zamówień publicznych (w dziale administracyjnym) podległe zastępcy dyrektora ds. administracyjnych.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące przepisy wewnętrzne regulujące wydatkowanie środków przez KPN:

- *Zarządzenie nr 18a /2014 Karkonoskiego Parku Narodowego z dnia 16.04.2014 roku w sprawie regulaminu wydatkowania środków finansowych w Karkonoskim Parku Narodowym z siedzibą w Jeleniej Górze o wartości nie przekraczającej kwoty stanowiącej równowartość 30 000 euro, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,*
- *zarządzenie nr 18b/2014 Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego z siedzibą w Jeleniej Górze z dnia 16.04.2014 roku w sprawie zasad udzielenia zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 euro,*
- *zarządzenie nr 18c/2014Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego z siedzibą w Jeleniej Górze z dnia 16.04.2014 roku w sprawie zasad zamawiania usług w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych w Karkonoskim Parku Narodowym z siedzibą w Jeleniej Górze, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,*
- *zarządzenie nr 29/2016 Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego z siedzibą w Jeleniej Górze z dnia 28.07.2016 roku w sprawie regulaminu wydatkowania środków finansowych, do których nie stosuje się przepisów ustawy prawo zamówień publicznych,*
- *zarządzenie nr 30/2016 Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego z siedzibą w Jeleniej Górze z dnia 28.07.2016 roku w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 euro,*
- *zarządzenie nr 34/2016 Dyrektora Karkonoskiego Parku Narodowego z siedzibą w Jeleniej Górze z dnia 24.08.2016 roku w sprawie zasad zamawiania usług badawczych i rozwojowych w Karkonoskim Parku Narodowym, do których nie stosuje się przepisów ustawy prawo zamówień publicznych z 29 stycznia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z póź. zm.).*

W trakcie kontroli sprawdzono następujące postępowania o udzielenie zamówienia:

- Opracowanie koncepcji ekspozycji przyrodniczej CME KPN realizowane w ramach konkursu – o wartości 220,- tys. zł netto.
- *Opracowanie dokumentacji projektowej ekspozycji przyrodniczej Centrum Muzealno – Edukacyjnego Karkonoskiego Parku Narodowego – Pałac Sobieszów,* przeprowadzone w trybie z wolnej ręki o wartości 153,- tys. zł. netto.

[9]Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 t.j. z póź. zm.

- *Pozyskanie i zrywka drewna w ramach prowadzenia cięć na rzecz odnowienia, rozluźniające i sanitarne, mające na celu poprawienie warunków wzrostowych nasadzeń podokapowych oraz ograniczenia liczebności kornika drukarza* przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego o wartości 386,- tys. zł. Całość prac była podzielona na 3 części wynikające z podziału administracyjnego na o.o.
- *Pozyskanie i zrywka drewna w ramach prowadzenia cięć na rzecz odnowienia, rozluźniające i sanitarne, mające na celu poprawienia warunków wzrostowych nasadzeń podokapowych oraz ograniczenia liczebności kornika drukarza* przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego (dotyczy części nr 3 zamówienia dla o.o. Szrenica) o wartości 81,- tys. zł.
- *Usługi z zakresu pozyskania i zrywki drewna w KPN w o.o. Szrenica,* przeprowadzone w trybie z wolnej ręki o wartości 83,- tys. zł.

Sprawdzona dokumentacja z postępowań o udzielenie zamówień wykazanych powyżej, była zgodna z wymogami wynikającymi z ustawy *pzp.*

[Dowód: akta kontroli str. III/1-14; 3/1-7]

Mając na uwadze powyższe ustalenia odstępuję od formułowania zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie informuję, że nie oczekuję udzielenia odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Główny Konserwator Przyrody
Andrzej Szweda-Lewandowski

Do wiadomości:

Pani ***Agnieszka Dalbiak*** – Zastępca Dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody
Pani ***Hanna Pawłowicz*** – Dyrektor Departamentu Ekonomicznego